UUTISET

Jos ja kun nyt kääritään hihat ja aletaan töihin, Suomella on kaikki edellytykset olla menestystarina myös jatkossa. **MARKUS LAHTINEN PTT:N TALOUSTUTKASSA**

PÄIVÄN KYSYMYS

Täyttyykö Vuokatti venäläisistä?

Venäläisten matkailijoiden määrä Lapissa ja Pohjois-Suomessa kasvaa viime vuodesta selvästi. Kainuulaisen Vuokatin Matkailukeskuksen toimitusjohtaja **Ilkka Suutarinen** arvelee, että uudenvuoden aikaan Vuokatin alueella on 5 000–6 000 matkailijaa. Heistä noin puolet on ulkomaalaisia ja ulkomaalaiset suurimmaksi osaksi venäjää puhuvia.

Täyttyykö Vuokatti venäläisistä vuoden vaihteessa, toimitusjohtaja Suutarinen?

Vielä vuoden viimeisellä viikolla venäläisiä oli alle puolet matkailijoista. Uuden vuoden vaihteessa heitä on jo hieman yli puolet.

Tällä alueella on 7 000–8 000 vuodepaikkaa. Eivät ne ihan kaikki ole täynnä, mutta lähes jokainen huoneisto ja hotellihuone täyttyy.

Miten tärkeitä venäläiset ovat Vuokatin matkailulle?

Kyllä he ovat hyvä lisä, vaikka kotimaiset matkailijat ovat tietysti tärkein ryhmä. Koko vuoden liikevaihdosta 15–20 prosenttia tulee venäläismatkailijoista. Yhtä suuren turistimäärän saaminen muualta olisi suuren työn takana.

Miten ja mistä venäläiset Vuokattiin tulevat?

Pietari on yhtä lähellä kuin Helsinki. Sieltä tullaan paljon omilla autoilla. Moskovasta matkustetaan junalla. Ukrainasta tulee muutama tilauslento.

Auto ja juna ovat ne tärkeimmät, kun matka ei ole tämän pidempi.

JOUKO RÖNKKÖ

Suomi panee direktiivit hitaasti täytäntöön

Eniten huomautuksia EU-direktiivien toimeenpanosta saa Italia. Tunnollisimpia direktiivien täytäntöönpanijoita ovat Hollanti, Latvia ja Slovakia.

BRYSSEL (MT)
Suomi on saanut EU-jäsenmaista neljänneksi eniten huomautuksia siitä, että EU-direktiivejä ei ole pantu täytäntöön määräaikaan mennessä.

Viiden viime vuoden aikana EU-komissio on lähettänyt Suomelle yhteensä 196 virallista huomautuskirjettä.

Eniten huomautuksia on tullut Italialle ja Unkarille. Suomen kanssa samassa sarjassa ovat Kreikka, Portugali ja eräät muut Etelä- ja Itä-Euroopan maat.

Direktiivi tarkoittaa puitelakia, joka EU-jäsenmaan täytyy tietyssä ajassa muuntaa osaksi omaa lainsäädäntöään. Kaikkiaan direktiivejä on voimassa vajaat 2 000, minkä lisäksi EU-lainsäädäntöön kuuluu noin 7 000 asetusta ja muuta säädöstä.

Suomi ei enää mallioppilas

Tunnollisimmin EU-direktiivit pannaan täytäntöön Hollannissa.

Myös Suomen naapurimaat siirtävät direktiivit nopeasti osaksi kansallista lainsäädäntöään. Ruotsi ja Baltian maat ovat saaneet puolta vähemmän komission paimenkirjeitä kuin Suomi.

Eurooppaministeri **Alexander Stubb** (kok.) piti äskettäisessä puheessaan tilastoja osoituksena siitä, että Suomi ei ole EU:ssa niin sanottu mallioppilas.

”Kyllä se voi sitä kuvastaa. EU-jäsenyyden alkuaikoina oli ehkä vahvempi halu näyttää, että asiat hoidetaan ajoissa kuntoon”, neuvotteleva virkamies **Heidi Kaila** valtioneuvoston EU-asioiden osastolta sanoo.

Virallinen kirje on ensimmäinen vaihe, kun EU-komissio huomaa, että jäsenvaltio ei ole pannut direktiiviä täytäntöön määräaikaan mennessä.

Huomautuksen jälkeen komissio lähettää vielä perustellun lausunnon. Jos sekään ei tehoa, komissio voi haastaa jäsenmaan EU-tuomioistuimeen.

Tuomioistuin voi langettaa niskoittelevalle maalle isot sakot.

Maatalous kunnossa, ympäristössä ongelmia

Kailan mukaan myöhästyminen direktiivien täytäntöönpanossa johtuu usein siitä, että Suomessa ollaan pedantteja ja halutaan tehdä perusteellista työtä.

”Meillä direktiivit yritetään istuttaa mahdollisimman hyvin omaan oikeusjärjestykseen. Joissain jäsenmaissa ne pitkälti kopioidaan kansalliseen lainsäädäntöön.”

EU-direktiivien toimeenpanoa hidastaa Kailan mielestä myös resurssien puute eri ministeriöissä ja se, ettei kukaan seuraa täytäntöönpanoa keskitetysti.

Eniten ongelmia EU-tasolla on ympäristölainsäädännön täytäntöönpanossa. Myös sisämarkkinoihin ja liikenteeseen liittyviä direktiivejä rikotaan usein.

Maatalouspolitiikassa asiat ovat useimmiten kunnossa niin Suomessa kuin muuallakin.

Sakko uhkaa kaasu- ja sähködirektiivistä

Vaikka direktiivit tulevat Suomessa voimaan aika ajoin myöhässä, ovat ne sisällöltään EU:n mielestä yleensä kunnossa.

”On hyvin vähän tapauksia, että Suomi olisi pannut direktiivit väärin täytäntöön”, Kaila muistuttaa.

Vuoden 2011 lopussa EU-komissiolla oli vireillä Suomea vastaan yhteensä 55 EU-oikeudellista rikkomusasiaa. Määrä on jäsenmaiden keskitasoa.

Eniten rikkomusmenettelyjä on vireillä Italiaa, Kreikkaa ja Belgiaa vastaan. Vähiten taas Viroa, Latviaa ja Liettuaa kohtaan.

Viime vuonna EU puuttui Suomessa esimerkiksi saimaannorpan heikkoon suojeluun sekä kuljetusyrittäjien työaikaa ja puolustushallinnon julkisia hankintoja koskevien direktiivien puutteelliseen täytäntöönpanoon.

EU-tuomioistuimeen Suomi on joutunut harvoin. Komissio kuitenkin päätti vastikään vaatia EU:n tuomioistuinta määräämään Suomelle sakot kaasu- ja sähkömarkkinadirektiivien viivästyneestä toimeenpanosta.

Direktiivejä totellaan myös EU:n ulkopuolella

Sisämarkkinoihin liittyvät EU-direktiivit koskevat myös unionin ulkopuolella olevia Eta-maita eli Norjaa, Islantia ja Liechtensteinia. Arvioiden mukaan jopa kaksi kolmasosaa kaikesta EU-lainsäädännöstä koskee Eta-maita.

Rikkomustilastojen perusteella tunnollisin sisämarkkinadirektiivien noudattaja on EU:n ulkopuolinen Liechtenstein. Suomi sijoittautuu vertailussa keskivaiheille.

Rikkomustilastoja johtavat sisämarkkina-asioissakin Italia ja Kreikka.

NIKLAS HOLMBERG

KOMMENTTI

Mallioppilas jäi luokalle

EU-politiikan kuluneimpia kliseitä on, että Suomi on EU:n mallioppilas.

Tilastojen mukaan opettajan suosikki kuitenkin istuu päivästä toiseen komission puhuttelussa.

Kun päälle pannaan änkyröinti europolitiikassa, mallioppilaasta onkin kasvanut suoranainen häirikkö.

Murkkuikää potevalle Suomelle mallioppilaan leima on ollut niin kova paikka, että eurooppaministeri **Alexander Stubbin** (kok.) piti Nobel-puheessaan oikein rehvastella, kuinka huonosti meillä pannaan direktiivejä täytäntöön. Taisi Stubbilta unohtua, että hän itse on ollut niitä säätämässä.

Direktiivien täytäntöönpanoa koskevat tilastot eivät tietenkään kerro kaikkea. Suomessa jahkaillaan, mutta kun direktiivit aikanaan saadaan voimaan, niistä tehdään varmuuden vuoksi tiukempia kuin muualla.

Joissain maissa direktiivit kyllä siirretään tunnollisesti osaksi lainsäädäntöä, mutta lakien noudattaminen taas perustuu enemmän vapaaehtoisuuteen.

Yllättävää on, että sisämarkkina-asioissa EU:n todellinen mallioppilas onkin unionin ulkopuolinen maa.

Direktiivejä pakoon haluavan pitää suunnata Pohjoismaita kauemmas. Esimerkiksi Norjassa on tänä päivänä voimassa noin 4 500 EU-säädöstä.

NIKLAS HOLMBERG

Posiva haki rakentamislupaa ydinjätteen loppusijoitus-laitokselle

Posiva jätti ydinjätteen loppusijoituslaitoksen rakentamislupahakemuksen perjantaina työ- ja elinkeinoministeriöön.

Loppusijoituslaitos on tarkoitus rakentaa Eurajoen Olkiluotoon, käynnissä olevien ydinreaktoreiden itäpuolelle.

Mikäli Posiva saa laitokselleen rakentamisluvan parissa vuodessa ja rakentaminen aloitetaan vuonna 2015, ensimmäiset ydinjäte-erät voidaan sijoittaa kallioperään noin kymmenen vuoden kuluttua.

”Vaikuttaa siltä, että meillä on vuonna 2020 valmius jättää käyttölupahakemus. Loppusijoitus voisi alkaa puolitoista vuotta myöhemmin”, kertoi Posivan toimitusjohtaja **Reijo Sundell** perjantaina Helsingissä järjestetyssä tiedotustilaisuudessa.

Loviisan ja Olkiluodon ydinjätteille tilaa

Olkiluodon kallioperään on tarkoitus varastoida kaikkiaan 9 000 tonnia käytettyä uraania.

Määrä vastaa Loviisan ydinvoimalan ykkös- ja kakkosreaktoreista sekä Olkiluodon jo toiminnassa olevista ykkös- ja kakkos- sekä rakenteilla olevasta kolmos- ja suunnitellusta nelosreaktorista tulevan ydinjätteen määrää – sillä edellytyksellä, että reaktoreiden käyttöikä on 50–60 vuotta.

Jos lupa Loviisan kolmosreaktorin rakentamiselle heltiää, kallioperään varastoitavan uraanin määrä voidaan periaatteessa kasvattaa 12 000 tonniin.

Posiva on Teollisuuden voiman ja Fortumin omistama yritys. Pyhäjoelle rakenteilla oleva ydinvoimalaitos on Fennovoiman, eikä Posiva siten ainakaan näillä näkymin vastaa Pyhäjoella tulevaisuudessa syntyvän ydinjätteen loppusijoituksesta.

Loppusijoitus 420 metrin syvyyteen

Olkiluotoon rakennetaan itse asiassa kaksi ydinlaitosta: kapselointi- ja loppusijoituslaitokset.

Ensimmäisessä ydinjätesauvat kapseloidaan rauta-kuparikuoren sisään.

Sen jälkeen kapselit kuljetetaan 400–450 metrin syvyyteen porattuihin kalliotunneleihin loppusijoitukseen.

Bentoniittisavi suojaa kapseleita mahdollisilta maaperän liikkeiltä. Tunnelit täytetään savilohkoilla, jotka estävät pohjaveden virtausta ja pitävät bentoniittikuoria paikallaan. Lopulta tunnelien sisäänkäynnit suljetaan betonilla.

Posivan mukaan loppusijoitus kestää pitkään. Vasta noin sadan vuoden kuluttua kaikki 9 000 tonnia uraania on kapseloitu ja loppusijoitettu.

Posiva toimittaa tänään maanantaina Säteilyturvakeskukselle turvallisuusperustelut. Niitä varten on muun muassa simuloitu, mitä maaperään varastoidulle ydinjätteelle tapahtuu seuraavien kymmenentuhannen vuoden aikana.

”Myös sellaisessa epätodennäköisessä tilanteessa, jossa useita kapseleita vaurioituisi yhtäaikaisesti, radioaktiivisten aineiden päästöt jäisivät korkeintaan kymmenesosaan Säteilyturvakeskuksen asettamista rajoista”, Posivan tutkimusjohtaja **Juhani Vira** sanoi.

HELI VIRTANEN

AIKATAULU

Loppusijoitus alkanee 2022

2012 rakentamislupahakemus jätetään
2015 loppusijoituslaitoksen rakentaminen alkaa
2020 käyttöluvan hakeminen valtioneuvostolta
2022 ydinjätteen loppusijoitus alkaa

POSIVA OY

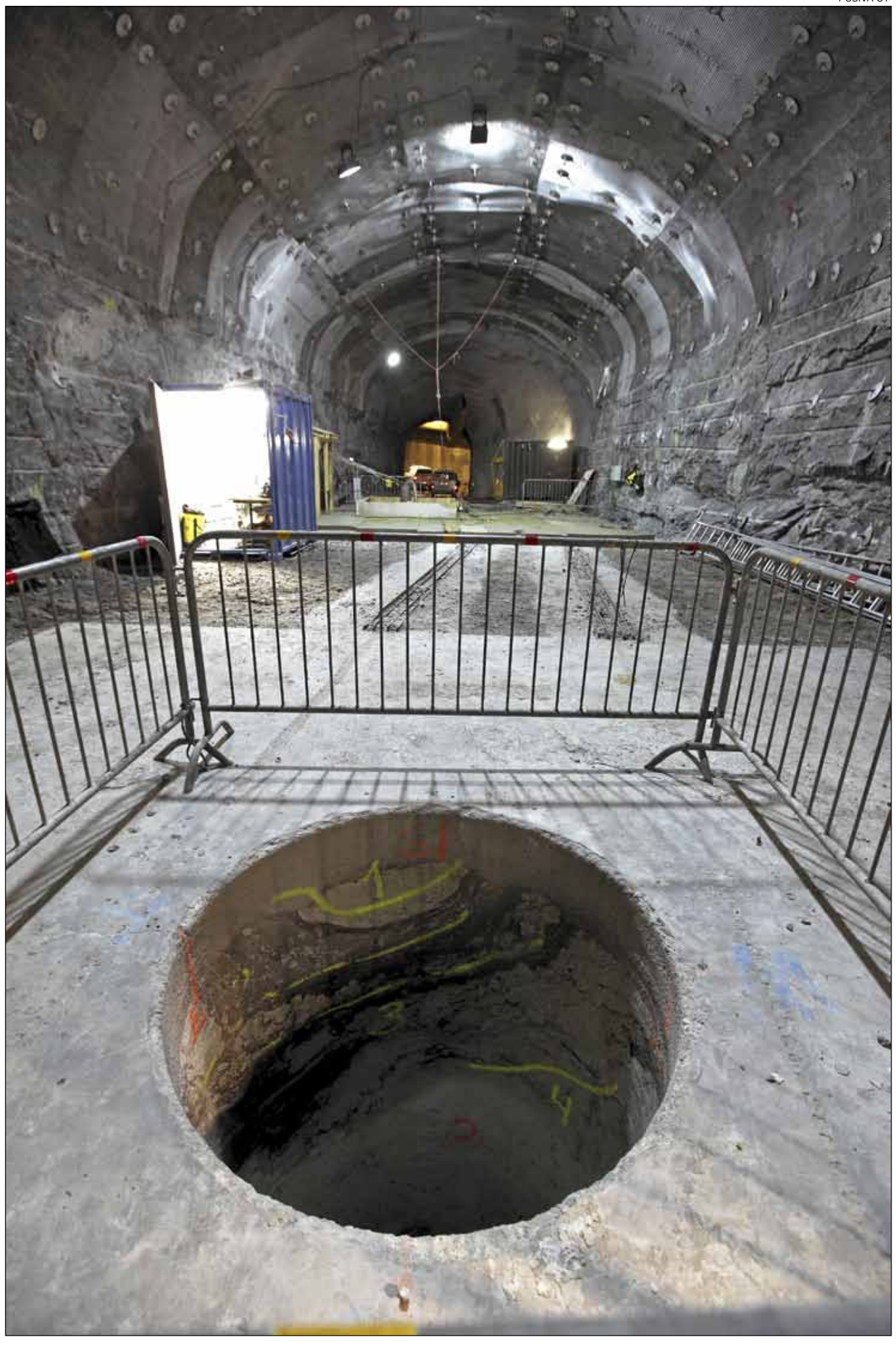

Posiva on tehnyt Olkiluodossa koeporauksia vuosina 2004–2012. Loppusijoituskapselit päätyvät kalliotunneleiden pohjiin porattuihin onkaloihin.

PTT:N TALOUSTUTKA

Suomi vuonna nolla

Vuosi 2012 oli taloudellisesti vaikea sekä Suomelle että koko Euroopalle. Vuoden alku oli täynnä toivoa, joka kuitenkin hiipui nopeasti kevään kuluessa.

Kuluttajat innostuivat alkuvuonna ostamaan tavaroita vimmaisesti, kun eurokriisi tuntui helpottavan ja pankkitileille tuli ylimääräinen 150 euroa. Kesällä suomalaisten kulutushuumasta oli jäljellä ainoastaan velat ja eurokriisi luikerteli takaisin suomalaisten arkeen yt- neuvottelujen muodossa.

Vuodesta 2013 tulee suurten päätösten vuosi Suomen taloudessa. Eurokriisissä voi olla välirauhan vuosi aina Saksan syksyisiin vaaleihin asti. Välirauha pitää kuitenkin käyttää viisaasti hyväksi, koska se on nimensä mukaisesti vain hengähdys ennen uusia vaikeuksia. Vaarallisinta olisi ajatella, että ongelma on ratkaistu.

Välirauha antaa kuitenkin mahdollisuuden valmistella tulevia päätöksiä huolella. Eurokriisissä kysymys on ennen kaikkea suhtautumisesta yhteisvastuun syventämiseen. Yhteisvastuu tarkoittaa sekä pankkiunionia että lisääntyvää ehdollista yhteiskontrollia ja yhteisvastuuta euroalueen kansallisvaltioiden talouspolitiikasta.

Suomen talouden ongelmat eivät kuitenkaan ole seurausta ainoastaan eurokriisistä. Niiden ratkaisua ei voida enää lykätä eteenpäin. Ennen ongelmien ratkaisua on kuitenkin tärkeätä ymmärtää ongelmien syyt, jotta haetaan vastauksia oikeisiin kysymyksiin.

Vaikka vienti ei vedä, Suomen ensisijainen ongelma ei vielä ole liian korkea palkkataso. Palkoissa tarvitaan malttia molempiin suuntiin. Menestyviä aloja palkka-ale ei merkittävästi auttaisi, eikä ongelmissa olevilla aloilla ole paluuta vanhaan millään palkkatasolla.

Toisaalta monissa Euroopan kriisimaissa palkkoja lasketaan. Saksan joustava yrityskohtainen palkkamalli reagoi tähän alhaisilla paikallisesti sovittavilla palkkaerillä. Tästä seuraa, että Suomessakin palkkaratkaisun pitää olla hyvin maltillinen. Seuraavan palkankorotusprosentin pitää olla pienempi kuin odotetun inflaatioprosentin.

Teknologiateollisuuden rakennemuutos vapauttaa suuren määrän osaajia. Juuri tällä hetkellä on kaikkein olennaista, että näiden ihmisten osaaminen saadaan hyödynnettyä parhaalla mahdollisella tavalla.

Keinona tähän on uusien pienien teknologiayritysten syntymisen tukeminen. Ei kuitenkaan pidä pyrkiä valitsemaan joitain tiettyjä teknologioita vaan jakaa innovaatiotukia monenlaisille yrityksille. Markkinat sitten lopulta päättävät tulevat voittajat.

Hyvä sosiaaliturva on Suomen vahvuus. Se omalta osaltaan vähentää muutosvastarintaa murrosvaiheessa, koska työpaikkansa menettävät ihmiset eivät jää tyhjän päälle.

Ansiosidonnaisen sosiaaliturvan kestoa pitäisi kuitenkin rajoittaa, jotta työttömäksi jääneet olisivat lopulta valmiita ottamaan työtä vastaan myös entistä pienemmällä palkalla ja mahdollisesti aivan toiselta alalta.

Suomen pitääkin ottaa kokonaan uusi asento eikä korjata vanhaa. Edellytykset menestykselle ovat olemassa. Suomi on väestöltään pieni sopimusyhteiskunta, jossa kansalaiset luottavat toisiinsa ja talouden instituutioihin.

Suomi on myös vakaa demokratia, jossa sanan- ja lehdistönvapaus auttavat ennaltaehkäisemään korruptiota. Teknologioiden kehittymistä on miltei mahdoton ennakoida, mutta perustuksiltaan vahva ja huipultaan enenevässä määrin kansainvälinen koulutusjärjestelmä tukee inhimillisen pääoman kasvua.

Hyvinvointiyhteiskunta puolestaan mahdollistaa osaltaan globalisaation aikaansaaman eriarvoistumisen haitallisen vaikutuksen hallinnan. Tämä yhdistettynä kohtuullisiin kannusteisiin tehdä työtä ja ottaa riskiä yrittäjänä houkuttelee tänne myös ulkomaalaisia huippuosaajia.

Maailman myrskyistä huolimatta Suomen menestys on jatkossakin kiinni suomalaisista itsestään. Kysymys on sekä osaamisesta että kyvystä tehdä vaikeitakin päätöksiä. Lyhyellä aikavälillä päätökset voivat olla kivuliaita. Lopulta ne kuitenkin koituvat kaikkien parhaaksi.

Suomi on uuden alun edessä. Jos ja kun nyt kääritään hihat ja aletaan töihin, Suomella on kaikki edellytykset olla menestystarina myös jatkossa.

MARKUS LAHTINEN on PTT:n tutkimusjohtaja.
markus.lahtinen@ptt.fi

Laivatilauksesta välikysymys

Perussuomalaiset aikoo tehdä välikysymyksen yhdessä vasenryhmän kanssa. Keskeisenä aiheena siinä olisi STX-telakan epäonnistunut laivatilaus.

Vasenryhmän muodostaa kaksi kansanedustajaa, jotka erotettiin Vasemmistoliiton eduskuntaryhmästä.

Laivavarustamo STX päätti rakentaa kaksi loistoristeilijää Suomen Turun sijasta Ranskan Saint-Nazairessa. Suomen valtion lupaama 44 miljoona euron tuki ei riittänyt tilauksen saamiseksi Turkuun.

Elinkeinoministeri **Jan Vapaavuoren** (kok.) mukaan tilauksen menetys on merkittävä takaisku suomalaiselle telakkateollisuudelle.

Vapaavuori korostaa, että valtio oli mukana kaikilla mahdollisilla ja käytettävissä olleilla keinoilla tukemassa alustilauksen saamista. Turun telakka arvioi aiemmin, että jättitilaus olisi tuonut sille noin 12 000 henkilötyövuotta.

MT–STT

POLITIIKASTA LYHYESTI

Nato ei tuo suosiota

Suomalaisista vain kolme prosenttia vastustaa pohjoismaista puolustusyhteistyötä, mutta Islannin ilmatilan valvontaa vastustaa kuitenkin yli puolet. Näin kertoo Hufvudstadsbladetin teettämä kysely. Muun muassa entinen puolustusministeri **Elisabeth Rehn** uskoo, että vastustus johtuu tehtävän kytkeytymisestä Natoon.

Kannatukset lähes tasoissa

Perussuomalaiset sai 18 prosentin kannatuksen Ylen teettämässä puoluemittauksessa joulukuussa. Se on kaksi prosenttiyksikköä enemmän kuin marraskuun mittauksessa. SDP oli 17,9 prosentissa ja keskusta hivenen SDP:n perässä. Kokoomus piti kyselyn ykkössijaa 21 prosentilla. Kyselyn virhemarginaali on kaksi prosenttiyksikköä.

Niinistön arvostus nousi

Väli-Suomen Median Sunnuntaisuomalaisen mukaan presidentti **Sauli Niinistön** suomalaisilta saama koulutodistus on parantunut.

Kyselyn mukaan presidentin todistuksen keskiarvo on nyt 8,1, kun heinäkuussa se oli 7,9. Edeltäjä **Tarja Halosen** keskiarvo vastaavissa tutkimuksissa ei koskaan yltänyt kahdeksaan.

Kritiikkiä presidentti saa toiminnastaan maan eri osien tasapuolisen kehityksen edistämisestä. Vain puolet arvioi Niinistön onnistuneen siinä hyvin.